

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3321/2019
18.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је пуномоћник Соња Поповић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж. 1606/19 од 16.05.2019. године, у седници од 18.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж. 1606/19 од 16.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П. 8557/16 од 12.12.2018. године, ставом првим изреке одбијен је приговор стварне ненадлежности суда. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиоцима солидарно исплати 1.280.513,08 динара и то сваком по 640.256,54 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и да им солидарно накнади парничне трошкове у износу од 530.721,00 динар са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца преко досуђеног износа са припадајућом каматом.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж. 1606/19 од 16.05.2019. године делимично су усвојене жалбе парничних странака и првостепена пресуда је преиначена тако што је тужени обавезан да тужиоцу АА поред досуђеног износа од 640.256,54 динара исплати још 360.743,46 динара, и да тужилци поред досуђеног износа од 640.256,54 динара исплати још 360.743,46 динара, са законском затезном каматом од 12.12.2018. године до исплате. Тужени је обавезан да тужиоцима накнади парничне трошкове у износу од 362.663,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, и одбијен је тужбени захтев тужилаца у делу којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцима солидарно исплати износ од 1.280.513,08 динара и да им солидарно накнади парничне трошкове. У преосталом делу, првостепена пресуда је потврђена. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 87/18), и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се одређено не указује на битне повреде поступка које могу бити ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем о наслеђивању Основног суда у Новом Саду од 25.09.2014. године, тужиоци су као законски наследници иза пок. ВВ наследили, између осталих парцела, парцеле бр. .../... и .../..., улица ... у Након извршене препарцелације, планом генералне регулације бр. .../..., катастарске парцеле .../... и .../... су формиране као самосталне парцеле са наменом јавне саобраћајне површине – регулације улице Улица ... планирана је према Регулационом плану насеља Ветерник („Службени лист Града Новог Сада“ 3/2001), и функционише као локална саобраћајница а на терену је обележена као улица, што је утврђено према налазу и мишљењу вештака. Такође је утврђено да ове две парцеле представљају јавно грађевинско земљиште, иако су у катастру уписане као њиве треће класе. Поступак експропријације у односу наведене парцеле није вођен, нити је правном претходнику тужилаца и тужиоцима исплаћена накнада за земљиште које се сада користи као улица. Према процени Пореске управе, Филијала Нови Сад, тржишна вредност предметних катастарских парцела износи 4.157,51 динар по м², док према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке тржишна вредност ових парцела износи 6.500,00 динара по м².

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепеном пресудом је тужени обавезан да тужиоцима плати на име накнаде за експроприсану непокретност по 640.256,54 динара са припадајућом законском затезном каматом, што представља висину накнаде према процени Пореске управе.

По оцени Врховног касационог суда, у побијаној другостепеној пресуди правилно је примењено материјално право када је првостепена преиначена тако што је тужени обавезан да тужиоцима поред износа досуђених првостепеном пресудом исплати још по 360.743,46 динара са припадајућом законском затезном каматом.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице,

тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина, који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, спорно земљиште у КО Ветерник урбанистичким планом је предвиђено за јавну и саобраћајну површину. У таквој ситуацији, када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу, то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Зато је тужени имао обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини експроприше од тужилаца, ради његовог привођења намени предвиђеној урбанистичким планом, и да за исто исплати одговарајућу накнаду.

Предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром да се користи као улица - јавни пут (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). На тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Како је земљиште приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужиоци као власници тог земљишта не могу трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде.

Пошто је несумњиво утврђено да се катастарске парцеле у КО Ветерник користе као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога наводи ревизије да тужени ни једном правном или фактичком радњом није депосидирао тужиоце, и да је спорно земљиште одређено за јавну - саобраћајну површину планским актом који је донет после формирања и изградње улице, и тако прихваћено затечено стање како би се омогућила легализација бесправно изграђених објеката, немају утицаја на правилност побијане пресуде.

Процена тржишне вредности непокретности коју врши Пореска управа, у смислу члана 42. став 2. Закона о експропријацији, представља најнижи износ накнаде за експроприсану непокретност, па је правилан закључак другостепеног суда да тужиоцима припада тржишна накнада према обрачуна из налаза и мишљења вештака, који је узео у обзир све релевантне критеријуме који су били од значаја за процену тржишне вредности предметне непокретности, а односе се на положај и локацију непокретности. Такође, узето је у обзир и то што тужени у вишегодишњем периоду није спровео одговарајући поступак експропријације и донео решење које би било основ за исплату накнаде за одузето земљиште, па накнада досуђена другостепеном пресудом успоставља правичну равнотежу између интереса лица чија је својина одузета и јавног интереса.

С обзиром на наведено, ревизијом туженог неосновано се истиче погрешна примена материјалног права и наводи да је висину накнаде спорних парцела требало одредити у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић